

**CRNA GORA
MINISTARSTVO PRAVDE**

**IZVJEŠTAJ O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA IZ
NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA PRAVDE SA ORGANOM U SASTAVU
ZA 2018.GODINU**

Podgorica, mart 2019.godine

SADRŽAJ:

REZIME.....	2
I UVOD.....	6
II REALIZACIJA CILJEVA IZ PROGRAMA RADA VLADE.....	6
III REALIZACIJA CILJEVA IZ PROGRAMA RADA MINISTARSTVA.....	7
IV STRATEŠKA DOKUMENTA I AKTIVNOSTI ZA IZVRŠAVANJE POSTAVLJENIH CILJEVA.....	9
V IZVRŠAVANJE ZAKONA I DRUGIH PROPISA.....	13
VI REALIZACIJA ZAKLJUČAKA VLADE	18
VII REALIZOVANE AKTIVNOSTI U VRŠENJU UPRAVNOG NADZORA.....	19
VIII KABINETMINISTRA.....	20
IX MEĐURESORSKA SARADNJA.....	21
X MEĐUNARODNA SARADNJA	23
XI REALIZACIJA BUDŽETA ZA 2018 GODINU.....	23
XII PREDLOG MJERA ZA UNAPREĐENJE STANJA.....	25
XIII IZVJEŠTAJ ZAVODA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA – ORGANA U SASTAVU MINISTARSTVA PRAVDE.....	27
<i>ORGANIZACIONA I KADROVSKA STRUKTURA ZAVODA.....</i>	27
<i>DISCIPLINSKA ODGOVORNOST SLUŽBENIKA.....</i>	27
<i>PROSTORNI KAPACITETI ZA LICA LIŠENA SLOBODE I STATISTIČKI PODACI.....</i>	28
<i>RADNO ANGAŽOVANJE ZATVORENIKA.....</i>	29
<i>ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ZATVORENIKA.....</i>	29
<i>TRETMAN I REINTEGRACIJA.....</i>	29
<i>BEZBJEDNOST I SIGURNOST.....</i>	30
<i>SARADNJA ZIKS-A SA NVO I INSTITUCIJOM ZAŠTITNIKA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA.....</i>	30

REZIME

Ministarstvo pravde je pripremlilo Izvještaj o radu za 2018. godinu, u skladu sa članom 65 Zakona o državnoj upravi („Sl.list CG“, br.078/18) i članom 53 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list CG“, br.087/18).

Poslove iz djelokruga rada Ministarstva obavljalo je 70 izvršilaca, dok je prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, sistematizovano 114 radnih mjesta. Ovaj broj izvršilaca nije dovoljan da bi se realizovali zadaci Ministarstva pravde, planirani Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, Akcionim planovima za Pregovaračko poglavlje 23 i 24, Strategijom reforme pravosuđa (2014-2018), Strategijom za izvršenje krivičnih sankcija (2017-2021) i Strategijom informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa za period 2016-2020.

Važan pokazatelj rada Ministarstva predstavlja realizacija Programa rada Vlade za 2018. godinu. Ministarstvo pravde je i pored nedostatka kadrovskih kapaciteta realizovalo aktivnosti u tematskom i normativnom dijelu Programa rada Vlade 100%. Realizovalo je sljedeće teme: Analizu zakonodavnog okvira i efekata njegove primjene u pogledu nezavisnosti pravosuđa, Analizu efikasnosti funkcionisanja sistema izvršenja (za period 01.01.2017-31.12.2017. godine), Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija (2017-2021) za 2017. godinu i Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima za 2017. godinu.

U normativnom dijelu pripremlilo je 7 predloga zakona i to: Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o posredovanju, Zakona o ovjeri potpisa, rukopisa i prepisa, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti i Zakona o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima sa državama članicama Evropske unije.

Van programa rada Vlade, Ministarstvo pravde pripremlilo je 4 predloga zakona i to : Zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima, Zakona o dopunama Zakona o javnim izvršiteljima, Zakona o izmjenama i dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore.

Takođe, saglasno Poslovniku Vlade Ministarstvo pravde je pripremlilo mišljenja na odredbe 100 propisa kojima se uređuje postupak pred sudovima, sankcije i prekršajni postupak, od čega 69 predloga zakona i 31 predlog podzakonskih akata.

Ovlašćena službena lica Ministarstva pravde postupala su po podnijetim predstavkama. U izvještajnom periodu podnijeto je 165 predstavki - pritužbi na rad pravosudnih organa, što je za 69 više u odnosu na 2017.godinu. Na rad notara podnešeno je 13 predstavki, što je za 7 više u odnosu na 2017. godinu, a na rad javnih izvršitelja 62 predstavke, što je za 6 manje u odnosu na 2017. godinu. Podnešena su dva predloga za pokretanje disciplinskog postupka u odnosu na javne izvršitelje.

U 2018. godini organizovani su ispitni rokovi za polaganje pravosudnog ispita; ispita za pripravnike u sudovima i Državnom tužilaštvu; ispita za tumače; ispit za javne izvršitelje; stručne provjere sudskih vještaka i ispita u oblasti obezbeđenja pritvorenih i osuđenih lica.

U izvještajnom periodu podnešeno je 212 zahtjeva za polaganje pravosudnog ispita, 177 za polaganje ispita za pripravnike, 130 za postavljenje tumača, 23 zahtjeva za polaganje ispita za javne izvršitelje i 168 zahtjeva za postavljenje sudskih vještaka.

Ministarstvu je podnijeto 158 molbi za pomilovanje, od kojih je 127 predloga dostavljeno Predsjedniku Crne Gore, dok je 17 molbi odbačeno, a u 7 predmeta obustavljen postupak saglasno Zakonu o pomilovanju.

U skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku, obrađeno je 58 predmeta, po zahtjevu za naknadu štete zbog neosnovanog lišenja slobode. Zaključeno je 9 potpunih sporazuma o postojanju štete, vrsti i visini naknade zbog neosnovanog lišenja slobode u vrijednosti od 16 665,00 eura.

U skladu sa Zakonom o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti donijeto je 20 rješenja po zahtjevima za prekid izvršenja kazni zatvora.

U oblasti izvršenja krivičnih sankcija, Ministarstvo pravde, kao drugostepeni organ, donijelo je 294 drugostepena rješenja na osnovu izjavljenih žalbi zatvorenika, što je za 180 više u odnosu na 2017. godinu.

Podnešeno je 15 pritužbi od strane zatvorenika, gdje je po 14 pritužbi postupilo Ministarstvo pravde, dok se u odnosu na jednu oglasilo nenadležnim i uputilo je nadležnom organu.

U Direkciji za uslovnu slobodu i izvršenje kazne zatvora u prostorijama u kojima osuđeni stanuje u radu je bilo 295 predmeta za izvršenje kazne rada u javnom interesu, što je više za 23 predmeta u odnosu na 2017.godinu. Izvršene su 243 kazne rada u javnom interesu. U 13 predmeta kazne rada u javnom interesu dostavljen je izvještaj nadležnim sudovima u cilju zamjene kazne rada u javnom interesu u kaznu zatvora, iz razloga što su osuđena lica odbila potpisivanje ugovora, nijesu izvršavala obaveze u skladu sa zakonom ili su neopravdano odsustvovala sa posla. Obavljeno je 176 kontrola kazne rada u javnom interesu.

Potpisani su sporazumi o poslovnoj saradnji sa 5 pravnih lica, a jedan od korisnika rada u javnom interesu bilo je i Ministarstvo pravde i Ministarstvo javne uprave.

Izvršenje kazne zatvora u prostorijama za stanovanje je započelo 27.12.2017.godine, shodno čemu su Ministarstvu pravde od starne sudova dostavljene 283 presude na izvršenje navedene kazne, od kojih je uspješno izvršeno 147 kazni, u 38 predmeta u toku je izvršenje, u 22 predmeta kazna je pravosnažno zamijenjena kaznom zatvora, u 6 predmeta postupak izvršenja kazne je obustavljen, a u 1 predmetu je izvršenje kazne trenutno prekinuto.

Iz Registra kaznene evidencije izdato je 16.252 uvjerenja, a iz Registra prekršajne evidencije 2.224 uvjerenja, dok je iz Registra kaznene evidencije za pravna lica i maloljetna lica izdato 2.978 uvjerenja. U radu je bilo 90 predmeta po zahtjevu za zakonsku rehabilitaciju, izvršeno je brisanje po sudskim rješenjima o rehabilitaciji i brisanje otpusnih listova u 1.286 predmeta, te je izvršen upis 4.740 izvoda podataka.

Ministarstvo pravde je realizovalo značajne aktivnosti na planu bilateralne pravosudne saradnje sa zemljama regiona, a posebno se ističe održavanje „Regionalnog foruma na temu pravosudne saradnje u krivičnim stvarima: instrumenti, standardi i praksa“, u organizaciji Ministarstva pravde CG, a u saradnji sa projektima IPA/2017: „Borba protiv teškog kriminala na Zapadnom Balkanu“ i „EUROL II“, koji je održan od 5 do 8 decembra 2018.godine u Herceg Novom.

Kada je u pitanju međunarodna pravna pomoć, u krivičnoj materiji, zabilježeno je 1087 zamolnica, od čega 475 ulaznih (inostrani zahtjevi upućeni Crnoj Gori) i 612 izlaznih (domaći zahtjevi upućeni inostarnim nadležnim organima), dok je u građanskoj materiji zabilježeno 850 zamolnica, od čega 446 ulaznih i 404 izlaznih.

Takođe, u 2018. godini je postupljeno po 120 zahtjeva za dobijanje saglasnosti za raspisivanje međunarodne potjernice.

Ukupno je ovjereno 1242 dokumenata, od kojih su 742 ovjerena pečatom Apostille, a 500 punom ovjerom, što je za 517 više u odnosu na 2017.godinu.

Rad Direktorata za informaciono komunikacione tehnologije pravosuđa i bezbjednost podataka, je bio usmjeren na realizaciju mjera/aktivnosti iz akcionog plana Strategije informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa za period 2016-2020.godina.

Potpisan je veoma značajan Sporazum o zajedničkom finansiranju projekta “Unapređenje efikasnosti pravosuđa” – Primjena IKT u pravosuđu - između Programa Ujedinjenih nacija za razvoj i Vlade Crne Gore, koji će se realizovati zahvaljujući sredstvima iz budžeta i donatorskim sredstvima Vlade Kraljevine Norveške.

Odlukom Vlade Crne Gore („Službeni list Crne Gore“ br. 4/18 od 28.01.2018. godine) obrazovana je Komisija za izradu Građanskog zakonika sa zadatkom da realizuje projekat kodifikacije građanskog prava donošenjem Građanskog zakonika. Projekat sprovode Ministrastvo pravde i Crnogorska akademija nauka i umjetnosti u saradnji sa AIRE centrom iz Londona i finansijsku podršku ambasade Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske u Crnoj Gori.

Komisija je u toku 2018. godine otpočela sa radom, pripremila analize pozitivnih pravnih propisa Crne Gore u oblasti obligacionog prava, stvarnog prava, porodičnog prava, nasljednog prava i prava ličnosti i uporednih rješenja u pogledu sistematike Građanskog zakonika Austrije, Njemačke, Francuske i Holandije. Očekuje se da rad na kodifikaciji traje oko šest godina.

Ministarstvo pravde zaključilo je sa nevladinim organizacijama ugovore o finansiranju 28 projekata iz oblasti unapređenja i jačanja vladavine prava i promovisanja ljudskih i manjinskih prava. U cilju realizacije navedenih projekata Ministarstvo je nevladinim organizacijama, izabranim putem dva javna konkursa, dodijelilo sredstva u ukupnoj vrijednosti od oko 383.000 eura. Navedena sredstva dodijeljena su, u cilju povećanja informisanosti, razumijevanja i znanja građana o temeljnim pravima i slobodama, povećanja dostupnosti usluga pravosudnih organa, advokata, notara i javnih izvršitelja i bolje informisanosti javnosti o prednostima alternativnih načina rješavanja sporova.

Plan javnih nabavki Ministarstva pravde, sa organom u sastavu iznosio je **2.346.200.00€**. Ministarstvo pravde je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u izvještajnom periodu, sprovedo 32 otvorena postupka, 40 nabavki male vrijednosti putem zahtjeva za dostavljanje ponuda i 98 nabavki male vrijednosti putem saglasnosti. Uprava za imovinu je iz navedenog Plana javnih nabavki sproveda 4 otvorena postupka javnih nabavki, saglasno Uredbi o objedinjavanju javnih nabavki robe i usluga.

Kabinet ministra je realizovao redovne aktivnosti koordinacije i praćenja bilateralnih susreta, radnih sastanaka, konferencija u zemlji i inostranstvu i ostvarivao redovnu komunikaciju sa predstavnicima medija.

Tokom izvještajnog perioda, Ministarstvo pravde je imalo kvalitetnu međuresorsku saradnju. Organ u sastavu Ministarstva pravde je Zavod za izvršenje krivičnih sankcija. U Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, poslove iz nadležnosti Zavoda početkom 2018. godine obavljalo je 490 službenika, a krajem godine 518 službenika, dok je sistematizovano 576 izvršilaca. Na dan 31.12.2018. godine ukupan broj zatvorenika je bio 1.125.

U izvještajnom periodu u Zavodu je primljeno ukupno 2.649 zatvorenika (750 pritvorenika i 1.895 osuđenika), dok je otpušteno ukupno 2.641 zatvorenika.

Od ukupnog broja lica koja su primljena na izdržavanje kazne (1.895) 904 su povratnici, odnosno 48% od ukupnog broja. Najčešća krivična djela i prekršaji su protiv imovine (140), protiv zdravlja ljudi (47), protiv javnog reda i mira (76), protiv bezbjednosti javnog saobraćaja (16), protiv državnih organa (31), protiv braka i porodice (43), protiv bezbjednosti saobraćaja na putevima (135), protiv javnog reda i mira (52) i protiv nasilja u porodici (88). Zbog najtežih krivičnih djela na izdržavanje kazne zatvora primljeno je 36 osuđenika: za ubistvo (10), za ubistvo u pokušaju (18), za ubistvo u pokušaju pomaganjem (1), za ubistvo u prekoračenju nužne odbrane (1), za teško ubistvo (1), za teško ubistvo u prekoračenju nužne odbrane (1) i za teško ubistvo u pokušaju (4).

Saglasno Zakonu o izvršenju kazne zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti zatvorenici su dužni da rade. Svakog mjeseca je bilo radno angažovano 310 zatvorenika. Naknada za rad je iznosila 30% minimalne neto zarade, tako da je po tom osnovu tokom 2018.godine isplaćeno ukupno 178.366,00€.

Zavod je u izvještajnom periodu nastavio dobru saradnju sa NVO, diplomatskim predstavnicima i Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda.

I UVOD

Saglasno članu 65 Zakona o državnoj upravi („Sl.list CG“, br.078/18) i člana 53 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list CG“, br.087/18 i 02/19) Ministarstvo pravde je pripremio Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima, u kojem su sadržane aktivnosti sa aspekta ostvarenih ciljeva sadržanih u programu rada Vlade, programu rada Ministarstva, strateškim dokumentima, izvršavanja zakona i drugih propisa, aktivnosti u odnosu na vršenje upravnog nadzora, realizacija zaključaka Vlade, predloga mjera za unapređenje stanja u upravnoj oblasti, realizacije budžeta za 2018.godinu, kao i ostale aktivnosti u okviru djelokruga rada ovog ministarstva.

Izvještaj sadrži i izvještaj o radu za 2018.godinu Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, organa u sastavu Ministarstva.

II REALIZACIJA CILJEVA IZ PROGRAMA RADA VLADE ZA 2018. GODINU

Program rada Vlade u tematskom i normativnom dijelu (ukupno 11 tema), Ministarstvo pravde je u izvještajnom periodu realizovalo u procentu od 100 %.

Teme su prikazane u tabeli 1.

Tabela 1

TEMATSKI DIO		
R.broj	Vrsta akta	Direktorat
1	Analiza zakonodavnog okvira i efekata njegove primjene u pogledu nezavisnosti pravosuđa	Direktorat za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor
2	Analizu efikasnosti funkcionisanja sistema izvršenja (za period 01.01.- 31.12.2017. godine)	Direktorat za građansko zakonodavstvo i nadzor
3	Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija (2017-2021) za 2017. godinu	Direktorat za izvršenje krivičnih sankcija
4	Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima za 2017. godinu	Služba za kadrovske, kancelarijske, finansijske poslove i javne nabavke
NORMATIVNI DIO		
1	Predlog Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o posredovanju	Direktorat za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor
2	Predlog Zakona o ovjeri potpisa, rukopisa i prepisa	Direktorat za građansko zakonodavstvo i nadzor
3	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku	
4	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju i obezbeđenju	

5	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu	Direktorat za izvršenje krivičnih sankcija
6	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti	
7	Predlog Zakona o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima sa državama članicama Evropske unije	Direktorat za međunarodnu pravosudnu saradnju i projekte

Van Programa rada Vlade, u Direktoratu za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor, pripremljeni su sledeći Predlozi zakona:

- Predlog zakona o dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama;
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o notarima;
- Predlog zakona o dopunama Zakona o javnim izvršiteljima;
- Predlog zakona o izmjenama i dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore;

Takođe, pripremljeno je 7 predloga mišljenja na inicijative za pokretanje postupaka za ocijenu ustavnosti i zakonitosti odredbi 7 zakona iz nadležnosti Ministarstva pravde.

III REALIZACIJA CILJEVA IZ PROGRAMA RADA MINISTARSTVA ZA 2018. GODINU

Programom rada Ministarstva pravde za 2018. godinu planirano je 9 tema u tematskom dijelu i 7 tema u normativnom dijelu.

Realizovane teme su prikazane u tabeli 2.

Tabela 2

TEMATSKI DIO		
R.broj	Vrsta akta	Direktorat
1	Izveštaj o primjeni Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku za 2018. godinu	Direktorat za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor
2	Prvi godišnji izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za implementaciju Strategije reforme pravosuđa 2017–2018.godinu	
3	Drugi polugodišnji izvještaj o realizaciji mjera iz Akcionog plana za implementaciju Strategije reforme pravosuđa 2017–2018.godinu	
4	Analiza odobrenih slučajeva besplatne pravne pomoći za period 01.01.2018. – 01.10.2018.godine	

5	Godišnja analiza nadzora rada notara	Direktorat za građansko zakonodavstvo i nadzor
6	Predlog program alternativnog rješavanja sporova 2019-2021, sa Akcionim planom za njegovu implementaciju	
7	Analiza rada notara u ostavinskim predmetima i rasterećenja sudova od ove vrste predmeta	
8	Izveštaj o primjeni Zakona o međunarodnom privatnom pravu sa statističkim podacima sudova i sudskom praksom za period jul 2017-jul 2018.godine	
9	Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija (2017-2021) u 2018.godini	Direktorat za izvršenje krivičnih sankcija
NORMATIVNI DIO		
1	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o sporazumima o izboru suda	Direktorat za međunarodnu pravosudnu saradnju i projekte
2	Predlog Zakona o potvrđivanju Sporazuma o osniavanju međunarodne organizacije za razvoj prava- IDLO	

Tematski dio Programa je realizovan 100%. Kada je u pitanju normativni dio ukazujemo da tri pravilnika iz oblasti izvršenja krivičnih sankcija nijesu pripremljena u rokovima koji su predviđeni Programom rada Ministarstva, imajući u vidu da je pretpostavka za njihovo donošenje, usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti, čiji je Predlog Vlada utvrdila 25.10.2018.godine, i do kraja izvještajnog perioda se nalazio u skupštinskoj proceduri.

Takođe predstoji izrada Predloga uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o načinu vođenja kaznene evidencije, jer je Zakon o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima sa državama članicama Evropske unije, sa kojim je bilo nužno izvršiti usaglašavanje, usvojen na Skupštini CG 25.10.2018. godine, što je predstavljalo kratak rok u kojem bi bilo moguće izvršiti navedeno usaglašavanje.

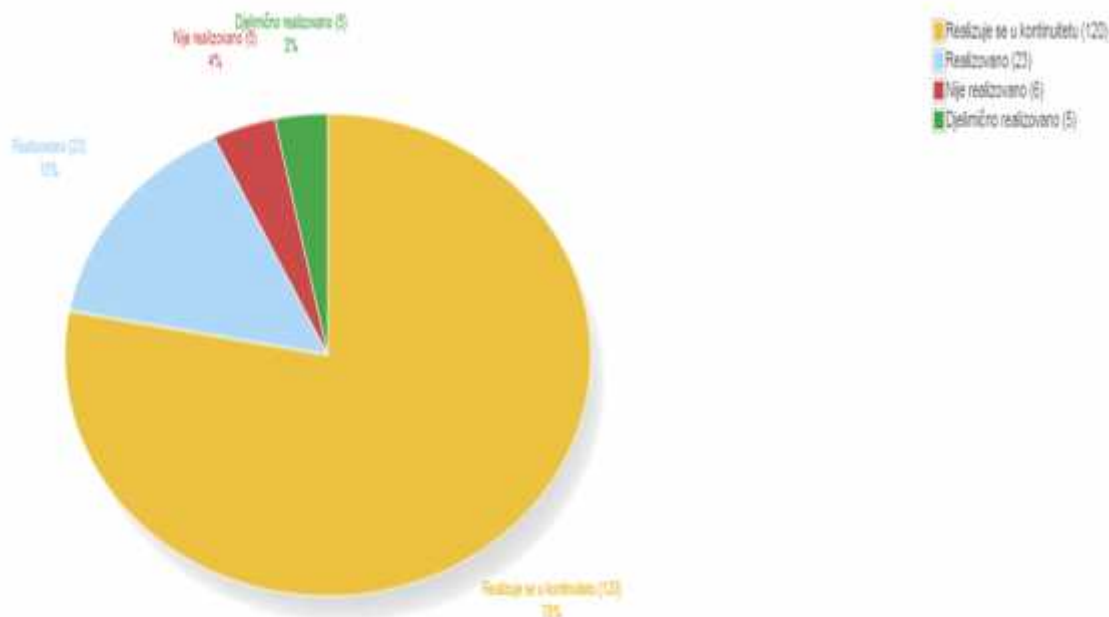
Aktivnosti na izradi Predloga zakona o potvrđivanju izmjene i dopune člana 8 Rimskog statuta međunarodnog krivičnog suda i Izmjena i dopuna Rimskog statuta Međunarodnog krivičnog suda koje su vezane za zločin agresije, nijesu realizovane, i još uvijek traju konsultacije sa ministarstvom vanjskih poslova.

IV STRATEŠKA DOKUMENTA I MJERE I AKTIVNOSTI ZA IZVRŠAVANJE POSTAVLJENIH CILJEVA I PROJEKTI OD DRŽAVNOG ZNAČAJA

Tokom 2018. godine Ministarstvo pravde je izvještavalo Vladu o sljedećim strateškim dokumentima: Strategija reforme pravosuđa (od 2014. do 2018. godine), Strategija informaciono komunikacionih tehnologija pravosuđa (od 2016. do 2020. godine) i Strategija za izvršenje krivičnih sankcija (od 2016. do 2020. godine). Ministarstvo pravde je realizovalo strateška dokumenta u visokom obimu.

STRATEGIJA REFORME PRAVOSUĐA

U periodu od 1. januar 2018. - 30. jun 2018. godine trebalo je implementirati ukupno 90 mjera, odnosno 154 aktivnosti iz Akcionog plana za implementaciju Strategije reforme pravosuđa 2017-2018. Od ukupno 154 dospjelih aktivnosti realizovane su 23 aktivnosti (15%), 120 aktivnosti se realizuje u kontinuitetu (78%), djelimično su realizovane 5 aktivnosti (3%), a 6 aktivnosti su nerealizovane (4%).

U cilju nastavka sprovođenja reformske aktivnosti, Ministarstvo pravde će u 2019. godini, izraditi novu Strategiju reforme pravosuđa 2019-2022, sa pratećim Akcionim planom.

STRATEGIJA INFORMACIONO-KOMUNIKACIONIH TEHNOLOGIJA (IKT) PRAVOSUĐA ZA PERIOD 2016-2020.

U izvještajnom periodu od ukupno 34 mjere/aktivnosti iz Akcionog plana (od čega su 22 dospjele mjere za period 01.10.2017. - 01.12.2018, dok je 12 mjera iz ranijeg izvještajnog perioda), njih 10 je realizovano.

Tabela 3

Period izvještavanja	Broj dospelih mjera za period izvještavanja	Broj realizovanih mjera	Broj djelimično realizovanih mjera	Broj nerealizovanih mjera
01.10.2017.- 01.12.2018.	34	10(29,41%)	13(38,23%)	11(32,35%)

Iz navedene tabele je očigledno da nijesu realizovane sve dospjele mjere. Glavni razlog nerealizovanih i djelimično realizovanih mjera je nedovoljna finansijska sredstva, za prve dvije godine realizacije Akcionog plana.

Tokom izvještajnog perioda jedan od značajnih segmenata ove Strategije je realizacija projekta "Unapređenje efikasnosti pravosuđa" – Primjena IKT u pravosuđu - između Programa Ujedinjenih nacija za razvoj i Vlade Crne Gore, koji će se realizovati zahvaljujući sredstvima iz budžeta i donatorskim sredstvima Vlade Kraljevine Norveške.

Takođe u 2018. godine urađene su aktivnosti na uvođenju novih informacionih sistema u Ministarstvu pravde i organu u sastavu, Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, kao i održavanju postojećih sistema. Posebna pažnja je posvećena novim korisničkim zahtjevima koji su se odnosili na nadogradnju aplikativnog rješenja za Registar kaznene evidencije fizičkih lica. Nadalje, objavljeno je novih 12 korisničkih zhtjeva na portalu eUprava, gdje je kreirano ukupno 28 zahtjeva, koji omogućavaju on line podnošenje zahtjeva ministarstvu. Na portalu otvorenih podataka data.gov.me Crne Gore postavljeno je niz setova podataka, a kreiran je novi sajt ZIKS-a, www.ziks.gov.me kao podportal sajta Vlade Crne Gore i izvršena migracija podataka sa starog sajta na novi.

STRATEGIJA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA

Izveštaj o realizaciji AP-a za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija (2017-2021) za 2018. godinu predviđen je Programom rada Vlade za 2019. godinu za I kvartal. Ovim izvještajem daće se pregled realizacije aktivnosti iz Akcionog plana u ovoj oblasti u 2018. godini.

REALIZACIJA AKTIVNOSTI U ODNOSU NA PROJEKTE OD DRŽAVNOG ZNAČAJA

Kodifikacija građanskog prava

Odlukom Vlade Crne Gore obrazovana je Komisija za izradu Građanskog zakonika sa zadatkom da realizuje projekat kodifikacije građanskog prava donošenjem Građanskog zakonika.

Građanski zakonik će doprinijeti povećanju pravne i socijalne sigurnosti i međusobnoj harmonizaciji pravnih rješenja, kao i njihovoj harmonizaciji sa ratifikovanim međunarodnim konvencijama, međunarodnim standardima, pravom Evropske unije, praksom Evropskog suda za ljudska prava i Suda pravde Evropske unije.

Komisija je u toku 2018. godine otpočela sa radom, pripremila analize pozitivnih pravnih propisa Crne Gore u oblasti obligacionog prava, stvarnog prava, porodičnog prava, nasljednog prava i prava ličnosti i uporednih rješenja u pogledu sistematike Građanskog zakonika Austrije, Njemačke, Francuske i Holandije.

Komisija je radila na definisanju uvodnih odredaba, načela i odredaba Opšteg dijela Zakonika.

IPA Projekti u 2018. godini

U izvještajnom periodu Ministarstvo pravde i Sektorska radna grupa za programiranje pretpristupne podrške EU u sektoru Vladavina prava i temeljna prava u saradnji sa relevantnim institucijama intenzivno su sprovodile aktivnosti u cilju utvrđivanja IPA 2018 programa, što je rezultiralo finalizacijom Akcionog dokumenta IPA 2018 „Podrška sektoru Vladavina prava i temeljna prava“.

1. IPA 2014 Projekat “Podrška Evropske unije vladavini prava II“ (EUROL II)- predstavlja nastavak projekta EUROL I.

Opšti cilj: dalje jačanje pravosuđa i institucija za sprovođenje zakona u cilju ispunjavanja kriterijuma za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji.

Vrijednost projekta: 2,8 miliona eura

Trajanje projekta: 36 mjeseci. Projekat je zvanično počeo sa realizacijom 20. aprila 2017. godine.

2. IPA 2014 projekat "Podrška nacionalnim institucijama u sprečavanju diskriminacije u Crnoj Gori" – Predim

Opšti cilj: Obezbijediti da su osnovna ljudska prava zaštićena i promovisana u skladu sa međunarodnim standardima.

Trajanje projekta: 24 mjeseca. Projekat je zvanično počeo 1. januara 2016. godine.

3. „Analiza o obezbjeđivanju pristupa pravosuđu za građane i privredna društva u Crnoj Gori“

Opšti cilj: Jačanje pravosudnog sistema u skladu sa standardima EU i pružanje analitičkih i savjetodavnih smjernica, kako bi se omogućilo prilagođavanje strategijskog okvira za unaprjeđenje rezultata pravosudnog sistema. Fokus je na ažuriranju Akcionog plana za Poglavlje 23; ažuriranju Akcionog plana za implementaciju Nacionalne Strategije za reformu pravosuđa (2014-2018).

Vrijednost projekta: 300.000 EUR.

Trajanje projekta: 10 mjeseci. Implementator projekta je Svjetska banka.

4. „Izrada elaborata o unapređenju sistema video nadzora u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija“

Opšti cilj: Podrška uspostavljanju adekvatnog bezbjednosnog sistema u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija kroz izradu elaborata o unapređenju sistema video nadzora, sa ciljem povećanja efikasnosti i administrativnih kapaciteta Zavoda, standarda bezbjednosti i zaštite ljudskih prava.

Specifični cilj: Izrada elaborata o unapređenju sistema video nadzora u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija.

Ministarstvo pravde jedna je od institucija korisnica više projektnih aktivnosti u okviru Programa „Horizontalna podrška Evropske unije/Savjeta Evrope zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj“ :

- a) pojedinačna projektna aktivnost **“Unaprijeđenje zaštite ljudskih prava pritvorenih i zatvorenih lica u Crnoj Gori”** ima za cilj jačanje zaštite ljudskih prava pritvorenika i zatvorenika u Crnoj Gori u skladu sa standardima Savjeta Evrope, posebno Evropskog komiteta za zaštitu od torture i nehumanog ili ponižavajućeg tretmana ili kažnjavanja (CPT).

Trajanje projekta: 12 mjeseci (do 30. septembra 2017. godine). Projekat je produžen do 31. marta 2019. Godine.

Vrijednost projekta: 750.000 EUR.

- b) pojedinačna projektna aktivnost **“Odgovornost u pravosuđu”** ima za cilj jačanje kapaciteta Sudskog savjeta, Tužilačkog savjeta i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, kao i odgovornosti čitavog pravosudnog sistema u Crnoj Gori.

Trajanje projekta: 24 mjeseca. Realizacija projekta je otpočela 1. novembra 2016. godine a projekat je završen 31. oktobra 2018. godine.

Vrijednost projekta: 750.000 EUR.

- c) pojedinačna projektna aktivnost „**Borba protiv neadekvatnog postupanja i nekažnjivosti i unapređenje primjene odluka Evropskog suda za ljudska prava na državnom nivou**“ ima za cilj jačanje kapaciteta pravosuđa za primjenu prakse Evropskog suda za ljudska prava na nacionalnom nivou i omogućavanje pravnim profesionalcima u efikasnijoj borbi protiv neadekvatnog postupanja i nekažnjivosti. **Trajanje projekta:** 18 mjeseci. Realizacija projekta je otpočela 1. septembra 2016. godine. **Vrijednost projekta:** 700.000 EUR.

V IZVRŠAVANJE ZAKONA I DRUGIH PROPISA

Ministarstvo pravde je u izvještajnom periodu, saglasno Poslovniku Vlade, pripremlilo mišljenja na odredbe 100 propisa kojima se uređuje postupak pred sudovima, sankcije i prekršajni postupak, od čega: 69 predloga zakona i 31 predlog podzakonskih akata.

U 2018. godini saglasno posebnim propisima, organizovani su ispitni rokovi za polaganje pravosudnog ispita; ispita za pripravnike u sudovima i Državnom tužilaštvu; ispita za tumače; ispita za javne izvršitelje, stručnu provjeru sudskih vještaka i ispit u oblasti obezbeđenja pritvorenih i osuđenih lica. Podaci o navedenom su prikazani u tabeli 4.

Tabela 4

Naziv ispita	Br. zahtjeva	Br.rješenja o odobrenju/postavljenju	Br.rješenja o odbijanju	Br.rješenja o obustavi	Br.rješenja o prestanku/razrješenju	u radu
Pravosudni ispit	212	211	1	-	-	-
Ispit za pripravnike u sudovima i državnom tužilaštvu	177	177	-	-	-	-
Ispit za tumače	130	39	28	-	9	54
Ispit za javne izvršitelje	23	23	-	-	-	-
Ispit za sudske vještake	169	92	6	2	1	68
Drugi stručni ispit za rad u državnim organima	87	87	-	-	-	-
UKUPNO:	798	629	35	2	10	122

Iz navedenih podataka se zaključuje da je ministarstvo u ovoj oblasti efikasno i kvalitetno postupalo po zahtjevima.

Saglasno Zakonu o pomilovanju, Ministarstvu je podnijeto 158 molbi za pomilovanje, od kojih je 127 predloga dostavljeno Predsjedniku Crne Gore, dok je 17 molbi odbačeno, a u 7 predmeta obustavljen postupak saglasno zakonu.

Predsjednik Crne Gore je donio 127 odluka, od kojih je jedna molba za pomilovanje usvojena a 126 nije usvojeno.

U skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku, obrađeno je 58 predmeta, po zahtjevu za naknadu štete zbog neosnovanog lišenja slobode. Zaključeno je 9 potpunih sporazuma o postojanju štete, vrsti i visini naknade zbog neosnovanog lišenja slobode u visini od 16 665,00 eura.

U skladu sa Zakonom o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti donijeto je 20 rješenja po zahtjevima za prekid izvršenja kazne zatvora i to 12 rješenja kojim je usvojen zahtjev, 7 rješenja o odbijanju zahtjeva i jedno rješenje kojim je postupak obustavljen.

Ukazujemo da je u nadležnoj Direkciji bilo 295 predmeta za izvršenje kazne rada u javnom interesu, što je više za 23 predmeta u odnosu na 2017. godinu.

Izvršene su 234 kazne rada u javnom interesu.

U 13 predmeta kazne rada u javnom interesu dostavljen je izvještaj nadležnim sudovima u cilju zamjene kazne rada u javnom interesu u kaznu zatvora, iz razloga što su osuđena lica odbila potpisivanje ugovora, nijesu izvršavala obaveze u skladu sa zakonom ili su neopravdano odsustvovala sa posla.

Obavljeno je 176 kontrola kazne rada u javnom interesu.

Potpisani su sporazumi o poslovnoj saradnji sa 5 pravnih lica, a jedan od korisnika rada u javnom interesu bilo je i Ministarstvo pravde i Ministarstvo javne uprave.

Izvršenje kazne zatvora u prostorijama za stanovanje je započelo 27.12.2017. godine.

Tim povodom Ministarstvu pravde su od strane sudova dostavljene 283 pravosnažne presude na izvršenje navedene kazne, od kojih je izvršeno 147 kazni, u 38 predmeta u toku je izvršenje, u 22 predmeta kazna je pravosnažno zamijenjena kaznom zatvora, u 6 predmeta postupak izvršenja kazne je obustavljen, a u 1 predmetu je izvršenje kazne trenutno prekinuto.

Iz Registra kaznene evidencije izdato je 16.252 uvjerenja, a iz Registra prekršajne evidencije 2.224 uvjerenja, dok je iz Registra kaznene evidencije za pravna i maloljetna lica izdato 2.978 uvjerenja. U radu je bilo 90 predmeta po zahtjevu za zakonsku rehabilitaciju, gdje je donijeto 56 rješenja kojima se usvaja zahtjev i 34 rješenja kojima se odbija zahtjev za zakonsku rehabilitaciju. Izvršeno je brisanje po sudskim rješenjima o rehabilitaciji i brisanje otpusnih listova u 1.286 predmeta, te je izvršen upis 4.740 izvoda podataka, 245 izvoda podataka za maloljetna lica, 15 izvoda podataka za pravna lica, upis 98 rješenja o promjeni imena i prezimena.

Kada je u pitanju međunarodna pravna pomoć u krivičnoj materiji, zabilježeno je 1087 zamolnica, od čega 475 inostranih zahtjeva upućenih Crnoj Gori i 612 zahtjeva upućenih inostranim nadležnim organima. Najveći broj zahtjeva odnosi se na predmete ustupanja/preuzimanja krivičnog gonjenja, izručenja, saslušanja i izvoda iz kaznene evidencije dok se ostali predmeti odnose na transfer osuđenih lica, priznanje i izvršenje strane sudske odluke, uručenje akata, dostavljanje dokumentacije.

Takođe, u 2018 godini je postupljeno po 120 zahtjeva za dobijanje saglasnosti za raspisivanje međunarodne potjernice.

U odnosu na međunarodnu pravnu pomoć u građanskim stvarima zabilježeno 850 zamolnica, od čega je 446 inostranih zahtjeva upućenih Crnoj Gori i 404 zahtjeva upućena inostranim nadležnim organima. Najveći broj zahtjeva odnosi se na uručenje akata i dostavljanje dokumentacije, dok se ostali zahtjevi odnose na druge vidove međunarodne pravne pomoći kao što su nasljednička izjava, obavještenje o stranom pravu, saslušanje, priznanje i izvršenje strane sudske odluke.

Ukupno je ovjereno 1242 dokumenta, od kojih je 742 ovjereno Apostilom, a 500 punom ovjerom.

U 2018. godini saglasno Zaključcima Vlade Crne Gore i preporukama Državne revizorske institucije, zasnovala je radni odnos starija unutrašnja revizorka u Odjeljenju za unutrašnju reviziju.

U Odjeljenju za unutrašnju reviziju sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- U skladu sa Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru ("Sl. List Crne Gore", br. 73/08, 20/11, 30/12 i 34/14), donijeta je Povelja unutrašnje revizije Ministarstva pravde, koja predstavlja interni akt kojom se uređuju svrha i cilj unutrašnje revizije, nezavisnost i objektivnost, ovlašćenja i odgovornosti Rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju reviziju, odgovornost Ministra u pogledu unutrašnje revizije u Ministarstvu, izvještavanje, kao i saradnja sa Centralnom jedinicom za harmonizaciju Ministarstva finansija, Državnom revizorskom institucijom i Revizorskim tijelom.
- Sprovedena je unutrašnja revizija sistema obračuna i isplate zarada za 2017. god. pod nadzorom mentora, u cilju procjene adekvatnosti i efektivnosti unutrašnjih kontrola koje su uspostavljene u sistemu obračuna i isplate zarada.
- Izrađen je Godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije za 2018. godinu, koji je predat Centralnoj jedinici za harmonizaciju.
- Donijet je strateški plan rada unutrašnje revizije u Ministarstvu pravde za period 2019-2021. godine,
- Donijet je godišnji plan rada unutrašnje revizije u ministarstvu pravde za 2019. godinu, kojim su određeni predmet, obuhvat revizije, broj dana predviđenih za vršenje svake pojedinačne revizije u 2019. godini.

PLAN INTEGRITETA I KADROVSKI POSLOVI

Saglasno članu 71 Zakona o sprječavanju korupcije („Sl.list CG“, br. 53/14 i 42/17), Ministarstvo pravde donijelo je Plan integriteta za naredni dvogodišnji period (2018-2019), koji je dostavljen nadležnom organu i unijet u web aplikaciju Agencije za sprječavanje korupcije.

Ministarstvo pravde je u 2018. godini u kontinuitetu ažuriralo podatke o državnim službenicima i namještenicima kroz Centralnu kadrovsku evidenciju.

U izvještajnom periodu, Služba za kadrovske, kancelarijske, finansijske poslove i javne nabavke, inicirala je objavljivanje sljedećih oglasa:

- **5 internih oglasa unutar državnog organa** - od čega je realizovan 1 oglas (samostalni savjetnik II u Direktoratu za građansko zakonodavstvo i nadzor), dok na 5 oglasa nije bilo prijavljenih kandidata;
- **6 internih oglasa između državnih organa** – od čega su realizovana 2 oglasa (samostalni savjetnik II u Direktoratu za građansko zakonodavstvo i nadzor i šef Biroa za finansijske i računovodstvene poslove), dok na 4 oglasa nije bilo prijavljenih kandidata;
- **4 javna oglasa** – od čega su realizovana 3 oglasa (samostalni savjetnik II u Direktoratu za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor, samostalni savjetnik III u Direktoratu za izvršenje krivičnih sankcija i pripravnik sa srednjim obrazovanjem), dok na jednom javnom oglasu (2 prijavljena kandidata) jedan nije ispunjavao uslove propisane oglasom, a drugi nije zadovoljio u postupku obavezne provjere sposobnosti na praktičnom dijelu pisanog testa.

U 2018. godini u Ministarstvu pravde je smanjen broj zaposlenih za 3 lica i to:

- po osnovu sporazumnog prestanka radnog odnosa (1 službenik),
- po osnovu prestanka radnog odnosa na određeno vrijeme (2 službenika).

Službenici Ministarstva pravde su, tokom izvještajnog perioda pohađali obuke organizovane od strane Uprave za kadrove ili drugih institucija u saradnji sa Upravom za kadrove, koje obuke su bile iz raznih tematskih oblasti.

U organizaciji British Council-a realizovan je tromjesečni program obuke iz engleskog jezika i profesionalnih vještina za zaposlene u državnoj upravi, koji je pohađao 21 službenik Ministarstva pravde.

Takođe, predstavnik Ministarstva pravde je pohađao Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za upravljanje ljudskim resursima, u periodu septembar-decembar 2018.godine, koji je bio organizovan od strane Uprave za kadrove.

SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, Ministarstvo pravde je u 2018. godini ažuriralo Vodič za slobodan pristup informacijama i isti je objavljen na internet stranici ministarstva.

U toku 2018. godine, Ministarstvu pravde podnijeto je 114 Zahtjeva za slobodan pristup informacijama, od kojih je riješeno 112 predmeta i to:

Podnijeti zahtjevi						
Br. zahtjeva	Usvojeno	Odbijeno	Odbačeno	Podnosilac obaviješten	Dostavljeno nadležnom organu	U toku
114	45	55	3	3	6	2
Podnijete žalbe						
Br. žalbi	Usvojeno	Odbijeno	Postupak obustavljen	U toku		
14	1	1	11	1		

Evidentno je da je u izvještajnom periodu, smanjen broj podnešenih zahtjeva za slobodan pristup informacijama u odnosu na prethodnu godinu. Ovo iz razloga, što Ministarstvo pravde na svojoj internet stranici redovno objavljuje informacije koje su od javnog interesa, čime se postiže efekat proaktivnog pristupa informacijama, propisan članom 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

U prilog navedenom je i činjenica da je Ministarstvo pravde u izvještajnom periodu od strane NVO ocijenjeno kao „Visoko proaktivno“ sa 95,5% objavljenih i relativno lako dostupnih informacija propisanih Zakonom o slobodnom pristupu informacijama.

U 2018. godini u ovom Ministarstvu izvršena su dva inspekcijska nadzora od strane Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, prilikom kojih kontrola nijesu utvrđene nepravilnosti.

JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki Ministarstva pravde sa organom u sastavu iznosio je **2.346.200.00€**. Ministarstvo pravde je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u izvještajnom periodu, sprovelo 32 otvorena postupka, 40 nabavki male vrijednosti putem zahtjeva za dostavljanje ponuda i 98 nabavki male vrijednosti putem saglasnosti. Uprava za imovinu je iz navednog Plana javnih nabavki sprovela 4 otvorena postupka javnih nabavki saglasno Uredbi o objedinjavanju javnih nabavki robe i usluga. Za tri otvorena postupka javnih nabavki za koje

je donijeta odluka o izboru u decembru 2018.godine ugovori o javnoj nabavci su zaključeni u januaru 2019. godine.

Realizacija Plana javnih nabavki za 2018. godinu je 94%.

Biro za javne nabavke u 2018. godini sproveo je postupke javnih nabavki radi realizacije mjera iz Akcionog plana za sprovođenje strategije IKT pravosuđa 2016-2020, i zaključeni su ugovori o javnoj nabavci ukupne vrijednosti 943.554,62 eura sa PDV-om.

Ukazujemo da je tokom izvještajnog perioda, izvršen redovan Inspekcijski nadzor u Ministarstvu pravde, Birou za javne nabavke od strane inspektora za javne nabavke i konstatovano je da su javne nabavke sprovedene u skladu sa zakonom kao i realizacija potpisanih ugovora.

VI REALIZACIJA ZAKLJUČAKA VLADE

U izvještajnom periodu, Vlada je povodom razmatranja materijala iz nadležnosti Ministarstva pravde donijela 47 zaključaka.

U tabeli br. 5 prikazan je broj i procenat zaključaka Vlade po statusu iz nadležnosti Ministarstva pravde.

Tabela 5

Broj zaključaka Vlade za period izvještavanja	Broj realizovanih zaključaka Vlade	Broj zaključaka Vlade koji nijesu dospjeli	Broj nerealizovanih zaključaka Vlade
47	34(72%)	11(24%)	2(4%)

Nerealizovani zaključci se odnose na zaposlenje rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju reviziju za koje Ministarstvo nije imalo finansijskih sredstava i na Registar rizika koji je trebao da pripremi Zavod za izvršenje krivičnih sankcija.

VII REALIZOVANE AKTIVNOSTI U VRŠENJU UPRAVNOG NADZORA

Nadzor nad radom pravosudnih organa i nosilaca javnih funkcija

U Direktoratu za organizaciju pravosuđa , krivično zakonodavstvo i nadzor - Direkcija za nadzor, sistematizovana su 3 radna mjesta za pravosudnog inspektora a popunjena 2.

Takođe, u Direktoratu za građansko zakonodavstvo i nadzor - Direkcija za nadzor, sistematizovana su 3 radna mjesta za pravosudnog inspektora a popunjena 2.

Ukazujemo da su zbog nedostatka kapaciteta u ovoj oblasti, pravosudni inspektori opterećeni redovnim i vanrednim nadzorima koji se obavljaju na terenu (svi gradovi u Crnoj Gori), kao i kancelarijskim poslom kroz provjeru osnovanosti pritužbi.

U 2018. godini pravosudni inspektori Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor, izvršili su redovan nadzor u sljedećim pravosudnim organima:

- 15 osnovnih sudova, Višem sudu u Podgorici i Bijelom Polju, Privrednom sudu, Apelacionom sudu, Vrhovnom sudu Crne Gore i Upravnom sudu;
- 13 osnovnih tužilaštava, Višem državnim tužilaštvu u Podgorici i Bijelom Polju, Specijalnom državnim tužilaštvu i Vrhovnom državnim tužilaštvu, Višem sudu za prekršaje Crne Gore, 3 suda za prekršaje i 14 odeljenja za prekršaje.

Takođe, izvršen je i inspekcijski nadzor nad radom 30 tumača sa područja 7 opština u Crnoj Gori.

Postupljeno je po 165 pritužbi i predstavki građana i pravnih lica na rad pravosudnih organa(69 više u odnosu na 2017. godinu).

Vršenjem nadzora kod sudova utvrđene su pojedine nepravilnosti u primjeni Sudskog poslovnika kod vođenja odgovarajućih Upisnika, nezaključivanje pojedinih upisnika u skladu sa Sudskim poslovníkom, kao i nepoštovanje propisa o stavljanju spisa u arhivu.

U vršenju nadzora u tužilaštvima nijesu utvrđene nepravilnosti u radu.

U 2018. godini pravosudni inspektori Direktorata za građansko zakonodavstvo i nadzor, izvršili su nadzor nad radom notara i Notarske komore, javnih izvršitelja i Komore javnih izvršitelja, i to u:

- 53 kancelarije notara;
- 26 kancelarije javnih izvršitelja.

Postupljeno je po 13 predstavki na rad notara (7 više u odnosu na 2017. godinu) i 62 predstavke na rad javnih izvršitelja (6 manje u odnosu na 2017. godinu).

Podnešena su dva predloga za pokretanje disciplinskog postupka u odnosu na javne izvršitelje.

Oblast izvršenja krivičnih sankcija

Ministarstvo pravde je preko ovlašćenih službenih lica za kontrolu izvršenja kazni zatvora i mjera bezbjednosti, vršilo kontrolu rada organa u sastavu, Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, u dijelu evidencije o disciplinskim postupcima, evidencije o upotrebi sredstava prinude, mjera predostrožnosti, rada Prijavnice, kao i Zdravstvene službe Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, na osnovu kojih kontrola i izjašnjenja Zavoda je naloženo otklanjanje utvrđenih nepravilnosti.

Podnešeno je 15 pritužbi od strane zatvorenika, od čega je po 14 pritužbi postupilo Ministarstvo pravde, dok se u odnosu na jednu pritužbu oglasilo nenadležnim i uputilo je nadležnom organu. Od ukupnog broja pritužbi 4 su bile osnovane, 7 neosnovane, dok je kod 3 pritužbe postupak u toku.

U predmetima u kojima je pritužba bila osnovana, Ministarstvo pravde je naložilo mjere u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

U oblasti izvršenja krivičnih sankcija donijeta su 294 drugostepena rješenja (180 više u odnosu na 2017. godinu), po žalbi izjavljenoj na prvostepena rješenja Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija o disciplinskoj odgovornosti zatvorenika, od čega je donijeto 279 rješenja kojima se odbija žalba zatvorenika, 12 rješenja kojim se usvaja žalba i poništava prvostepeno rješenje i 3 rješenja kojima se postupak obustavlja. Protiv 126 drugostepenih rješenja podnijeta je tužba Upravnom sudu Crne Gore. Sve tužbe su odbijene.

Iz navedenih podataka je evidentan zakonit rad i postupanje službenika Ministarstva pravde.

VIII KABINET MINISTRA

Tokom 2018. godine u Kabinetu ministra realizovane su redovne aktivnosti koordinacije i praćenja bilateralnih susreta, radnih sastanaka, konferencija i javnih obraćanja u Crnoj Gori i inostranstvu, za potrebe ostvarivanja funkcije ministra pravde.

Takođe, u saradnji sa drugim državnim organima, pripremani su izvještaji i informacije za potrebe sprovođenja aktivnosti iz nadležnosti Ministarstva pravde. Aktivnosti Kabineta ministra, obuhvatale su i redovne poslove odnosa s javnošću: ostvarena je svakodnevna komunikacija sa medijima, koji su dobijali sve potrebne informacije i odgovore.

U tabeli br. 6 prikazane su neke od ključnih aktivnosti potpredsjednika vlade i ministra pravde u izvještajnom period.

Tabela 6.

DATUM	AKTIVNOSTI
22. 01. 2018. godine	Predstavljen je Nacionalni izvještaj o stanju ljudskih prava u Crnoj Gori u Ženevi, pred Savjetom Ujedinjenih nacija za ljudska prava, u okviru trećeg ciklusa Opšteg periodičnog pregleda stanja ljudskih prava u državama članicama UN-a.

12.04. 2018. godine	Učešće na Ministarskoj konferenciji “Nastavak reforme konvencijskog sistema zaštite ljudskih prava u Evropi – bolja ravnoteža, efikasnija zaštita” koja je organizovana u cilju usvajanja Kopenhaške deklaracije, koja predstavlja izraz spremnosti država članica Savjeta Evrope da sistem zaštite ljudskih prava u Evropi učine još efikasnijim, uz snažnu afirmaciju principa podijeljene odgovornosti, odnosno neophodnosti da se pravovremena zaštita ljudskih prava prioritetno ostvaruje na nacionalnom nivou.
10.09.2018.godine	Potpisan Sporazum o zajedničkom finansiranju projekta „Unapređenje efikasnosti pravosuđa - Primjena IKT u pravosuđu“ sa ambasadorom Kraljevine Norveške i predstavnicom UNDP u Crnoj Gori.
04.10. 2018. godine	Učešće na Forumu ministara pravde i unutrašnjih poslova EU - Zapadni Balkan u Tirani, u kojem su, osim ministara pravde i unutrašnjih poslova zemalja regiona, učestvovali i zvaničnici država članica EU i visoki predstavnici evropskih institucija poput evropske komesarke za pravdu Vere Jurove i evropskog komesara za unutrašnje poslove Dimitrisa Avramopulosa.

IX MEĐURESORSKA SARADNJA

Ministarstvo pravde je imalo kvalitetnu međuresorsku saradnju a naročito sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma sa kojim su pripremljeni projektni zadaci i usvojena idejna arhitektonska rješenja za četiri nova objekta u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, Specijalne zdravstvene ustanove, Prijavnice, Multifunkcionalnog objekta i Otvorenog zatvora.

Takođe, pripremljena je Odluka o izradi izmjena i dopuna PUP-a Mojkovac kojim je planirana izgradnja zatvora za sjevernu regiju.

U saradnji sa SPO Ministarstva pravde, Ministarstvom finansija i Kancelarijom glavnog pregovarača podnijeta je aplikacija za podršku izrade tehničke dokumentacije za izgradnju novog zatvora za sjevernu regiju u Mojkovacu koja je na 19. sjednici Upravnog odbora Zapadnoinvesticionog okvira 6. decembra u Luksemburgu usvojena. Vrijednost podrške je 1,2 miliona eura.

Međuresorska saradnja je obuhvatala više aktivnosti i izradu sljedećih dokumenata:

<p>IZVJEŠTAJI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Izvještaj o realizaciji mjera iz Akcioni plan za Poglavlje 23; - Izvještaj o realizaciji mjera iz Strategije reforme pravosuđa 2014-2018; - Izvještaj o sprovođenju Strategije prevencije i zaštite djece od nasilja 2017-2021 ; - Izvještaj Vlade o pregledu trgovinskih politika u okviru STO (Svjetska trgovinska organizacija); -Izvještaj o implementaciji Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije za period 2017-2018; - Izvještaj o sprovođenju Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (PAPRR) za 2017.godinu; -Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za primjenu Rezolucije Savjeta bezbjednosti UN 1325- žene, mir i bezbjednost u Crnoj Gori (2017-2018); - Izvještaj GREVIO grupe o zakonodavnim i drugim mjerama kojima se primjenjuju odredbe Konvencije Savjeta Evrope o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici; - Izvještaj Crne Gore o primjeni Konvencije lica sa invaliditetom (CRPD)
<p>PRILOZI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prilozi za izvještaj EK o Crnoj Gori; - Prilog izvještaju o realizovanim mjerama iz Akcionog plana (2018-2019) za sprovođenje Strategije Crne Gore za sprječavanje zloupotrebe droga 2013-2020. godina sa planiranim aktivnostima za izradu Akcionog plana za 2019-2020. godina i - Prilog Izvještaja o saradnji sa NVO iz djelokruga nadležnosti Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija.
<p>PREDLOZI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Predlog za Izvještaj o sprovođenju preporuka Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena (CEDAW); - Predlozi za Strategiju o informisanju javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2016-2018. god.
<p>AKCIONI PLAN</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Akcioni plan za implementaciju Regionalne investicione reformske agende (RIRA dokumenta)

Takođe, predstavnici Ministarstva pravde su učestvovali u komisijama i radnim grupama drugih ministarstava, za različite oblasti u cilju realizacije javnih politika i programa rada Vlade.

X MEĐUNARODNA SARADNJA

Predstavnici Ministarstva pravde učestvovali su na sastancima i zasjedanjima sljedećih komiteta: Komitet Ujedinjenih nacija za prava djeteta (**CRC**), Komitet Ujedinjenih nacija za eliminaciju rasne diskriminacije (**CERD**), Evropske komisije za efikasnost pravosuđa (**CEPEJ**), Savjeta Evrope, Dječjeg fonda ujedinjenih nacija (**UNICEF**), kao i na Konferenciji o međunarodnoj pravosudnoj saradnji u oblasti računarskog kriminala, Konferenciji na temu suzbijanja terorizma i na Regionalnom sastanku Evropske pravosudne mreže u krivičnim stvarima.

Kao kordinatori i članovi radnih grupa učestvovali su u pripremi dva Polugodišnja izvještaja o realizaciji Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 23,24 i 31 priloga Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za period od 1. I 2018. - 20. X 2018. godine, prilog Izvještaju o realizaciji aktivnosti za AP za 2017. godinu za sprovođenje Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014-2018, Predlog programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2019-2020. godine, Izvještaj o realizaciji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018-2020 za 2018. godinu za Ministarstvo pravde, kao i prilog Izvještaju o bilansu ljudskih prava – oblast temeljna prava i CPT tabele za dva izvještajna perioda.

Nadalje, dati su komentari na Preliminarni izvještaj Evropskog komiteta za prevenciju mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT), kao i odgovor na preporuke. Takođe, urađeni su izvještaji za Kancelariju UN za droge i kriminal (oblast HIV i druge infektivna oboljenja u zatvorskom sistemu) i za Kancelariju UN za maloljetničku delikvenciju, kao i Treći periodični Izvještaj Crne Gore Komitetu UN-a za borbu protiv torture, koji je Vlada usvojila 24. maja 2018. godine. Ovo Ministarstvo uradilo je i prilog Izvještaju i Izvještaj o addendum za UPR.

XI REALIZACIJA BUDŽETA ZA 2018.GODINU

I Plan budžeta

Zakonom o budžetu za 2018. godinu Ministarstvu pravde, sa organom u sastavu opredijeljeno je ukupno 13.088.103,52€.

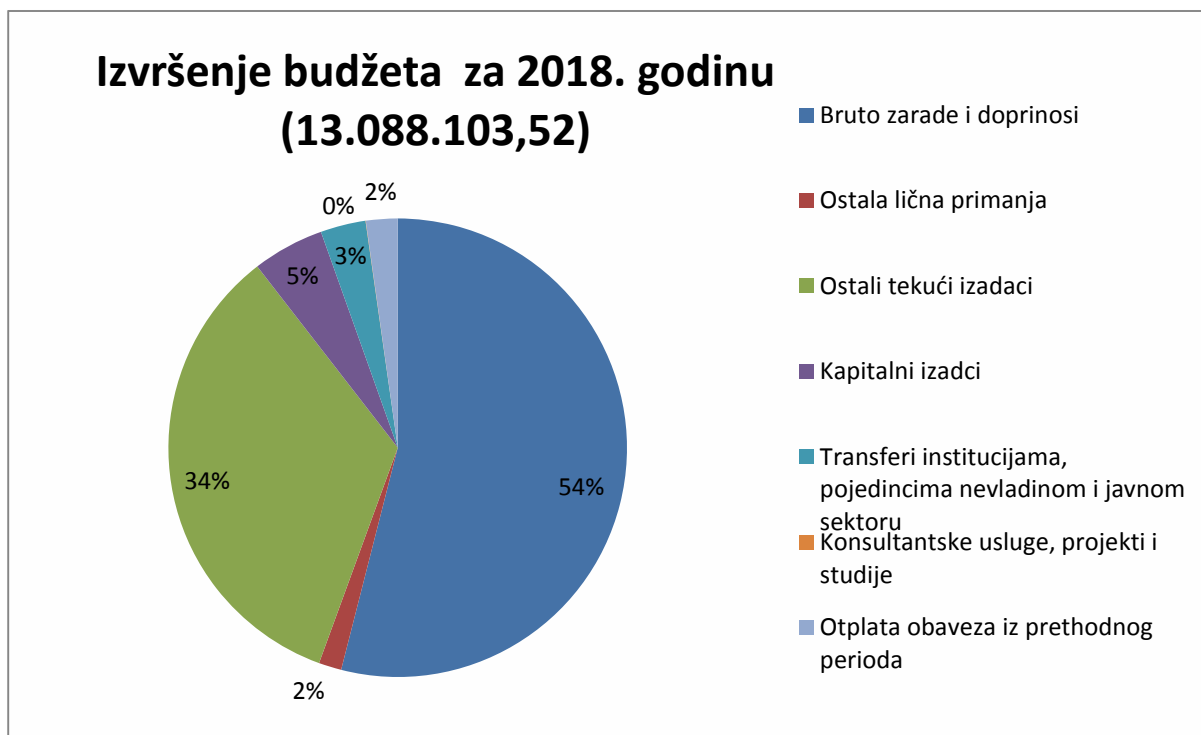
Za finansiranje redovne djelatnosti i obavljanje aktivnosti iz svoje nadležnosti sredstva Ministarstva pravde iznosila su 3.524.949,63€ što je po programima:

Naziv programa	Planiran budžet za 2018
Program Pravosuđe i izvršenje krivičnih sankcija	1.299.619,79
Program Administracija	629.328,84
Program Strategija informaciono komunikacionih tehnologija pravosuđa	1.596.001,00
Ukupno:	3.524.949,63

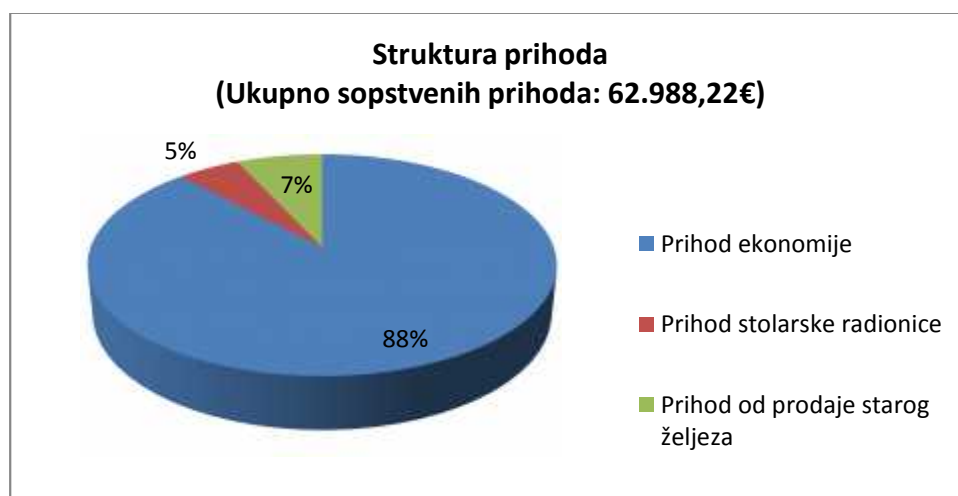

II Izvršenje budžeta

Budžet Ministarstva pravde sa organom u sastavu za 2018. godinu je realizovan 97% u odnosu na tekući budžet i 96% u odnosu na plan budžeta. Potrošnja po budžetskim pozicijama prikazana je u grafikonu koji slijedi.

ZIKS -organ u sastavu je ostvario u izvještajnom periodu sopstvene prihode, čija je struktura prikazana u sljedećem grafiku:

III Finansiranje NVO

Ministarstvo pravde zaključilo je sa nevladinim organizacijama ugovore o finansiranju 28 projekata iz oblasti unapređenja i jačanja vladavine prava i promovisanja ljudskih i manjinskih prava. U cilju realizacije navedenih projekata Ministarstvo je nevladinim organizacijama, izabranim putem dva javna konkursa, dodijelilo sredstva u ukupnoj vrijednosti od oko 383.000 eura.

Realizacijom javnog konkursa "Pravdom ka jednakosti", Ministarstvo pravde je raspodijelilo 270.000 eura za sprovođenje 20 projekata nevladinih organizacija u oblasti unapređenja i jačanja vladavine prava.

Putem javnog konkursa „Partnerstvom ka reintegraciji“, Ministarstvo je dodijelilo 113.000 eura za projekte čiji je cilj unapređenje uslova za rehabilitaciju i reintegraciju lica lišenih slobode, unaprjeđenje sistema zdravstvene zaštite pritvorenih i zatvorenih lica, kao i dalji razvoj sistema alternativnih sankcija.

Navedena sredstva dodijeljena su, u cilju povećanja informisanosti, razumijevanja i znanja građana o temeljnim pravima i slobodama, povećanja dostupnosti usluga pravosudnih organa, advokata, notara i javnih izvršitelja i bolje informisanosti javnosti o prednostima alternativnih načina rješavanja sporova.

XII PREDLOG MJERA ZA UNAPREĐENJE STANJA

Na osnovu navedenog kao i činjenice da je Ministarstvo pravde u 2018. godini ispunilo sve obaveze utvrđene Programom rada Vlade, realizovalo strateška dokumenta u visokom obimu, može se konstatovati da su postignuti odlični rezultati u radu.

Program rada Ministarstva pravde je takođe realizovan u najvećem dijelu, a razlog neispunjenja u cjelosti, u normativnom dijelu, uslovljen je usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti, koji se nalazi u skupštinskoj proceduri i koji predstavlja pravnu pretpostavku za donošenje podzakonskih akata.

Jedan od evidentnih problema u radu Ministarstva pravde, pored smještajnih kapaciteta je i nedovoljan broj izvršilaca. Zapaženi rezultati u radu zasnovani su u kontinuiranom obavljanju povećanog obima posla od strane postojećeg kadra.

Planom optimizacije javne uprave za period 2018-2020.godine koji je usvojen 02.07.2018. godine, ograničeno je zapošljavanje zasnivanjem radnog odnosa na neodređeno i određeno vrijeme u organima državne uprave i javnim ustanovama čiji je osnivač država i to u periodu do jula 2019.godine, zbog čega ministarstvo nije bilo u mogućnosti da realizuje zapošljavanje službenika predviđenih Kadrovskim planom za 2018. godinu, za koji je imalo finansijska sredstva.

U narednom periodu je potrebno sagledati pitanje smještajnih kapaciteta za ministarstvo kao i modalitet za prevazilaženje nedovoljnog broja izvršilaca, imajući u vidu obaveze utvrđene strateškim dokumentima i Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Ministarstvo pravde će realizovati niz mjera predviđenih Akcionim planom za implementaciju Strategije IKT pravosuđa (2016-2020) koje se direktno odnose na unapređenje Informatičnog sistema pravosuđa obezbjeđivanjem infrastrukture za cijeli sistem i razvojem glavnih softverskih modula ISP-a. Praćenje svih aktivnosti ovog kompleksnog sistema ostvariće se uz pomoć savremenog softvera za upravljanje projektima koji je implementiran sopstvenim kapacitetima u Direktoratu za IKT.

Imajući u vidu uspostavljeni sistem izvršenja alternativnih sankcija u 2019. godini potrebno je uspostaviti uslove za rad kancelarije u Bijelom Polju zapošljavanjem 2 službenika koja bi preuzela dio poslova izvršenja alternativnih sankcija za područje nadležnih sudova iz sjeverne regije. Takođe, potrebno je izvršiti doradu softverskog rješenja i nabavku sistema za elektronski monitoring za mjere bezbjednosti zabrana približavanja i udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje.

Ministarstvo pravde će nastaviti sa unapređivanjem normativnog okvira u izradi i implementaciji zakona u oblasti pravosuđa i krivičnog zakonodavstva radi usklađivanja sa pravnom tekovinom Evropske unije, sprovođenjem procesa reforme pravosuđa, afirmaciji alternativnog rješavanja sporova, izradi Građanskog zakonika a u segmentu izvršenja krivičnih sankcija planira se usklađivanje Uredbe o načinu vođenja kaznene evidencije sa Zakonom o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima.

Veoma važan segment u budućem radu je, kontinuirana edukacija službenika kroz dobijanje sertifikata u raznim oblastima rada.

XIII IZVJEŠTAJ ZAVODA ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA-ORGANA U SASTAVU MINISTARSTVA PRAVDE

ORGANIZACIONA I KADROVSKA STRUKTURA ZAVODA

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva pravde sa organom u sastavu, iz novembra 2018. godine u Zavodu su utvrđene sljedeće organizacione jedinice: Sektor za bezbjednost, Kazneno popravni dom Podgorica, Istražni zatvor Podgorica, Zatvor za kratke kazne Podgorica, Zatvor Bijelo Polje, Sektor za zdravstvenu zaštitu, Sektor za rad i Sektor za obuku kadrova.

Prilikom usvajanja Pravilnika, Zaključkom Vlade prihvaćen je predlog Ministarstva pravde da se ne izvrši brisanje 10% sistematizovanih a nepopunjenih radnih mjesta saglasno Planu optimizacije, imajući u vidu karakter i značaj ZIKS-a kao specifične bezbjednosne službe.

Poslove iz nadležnosti Zavoda na početku 2018. godine obavljalo je 490 službenika, a na kraju 2018. godine 518 službenika, dok je sistematizovano 576 radnih mjesta.

Tokom izvještajnog perioda zasnovalo je radni odnos 28 službenika, od toga u Odsjeku obezbjeđenja 22 izvršioca, u Sektoru za zdravstvenu zaštitu 2 izvršioca, i u Sektoru za rad 4 izvršioca.

U 2018. godini u Zavodu je prestao radni odnos za 5 službenika i to po osnovu otkaza službenika (3), po osnovu izricanja disciplinske mjere prestanak radnog odnosa u disciplinskom postupku (1) i usljed smrti (1).

Programom stručnog usavršavanja za 2018. godinu, u periodu od 15.01.2018.godine do 15.10.2018.godine, 7 korisnika stručnog osposobljavanja uspješno je obavilo stručno osposobljavanje u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija.

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST SLUŽBENIKA

U toku 2018.godine, pokrenuto je 23 disciplinska postupaka protiv službenika ZIKS-a zbog povrede službene dužnosti, što je neznatno više u odnosu na 2017. godinu (15). Zbog lakše povrede službene dužnosti u 2 predmeta protiv 2 službenika, pokrenut je disciplinski postupak a u 21 predmetu protiv 23 službenika, zbog teže povrede službene dužnosti. Okončano je 21 disciplinskih postupka, dok su 3 postupka u toku.

Izrečene su sljedeće disciplinske mjere:

- u jednom disciplinskom postupku izrečena je mjera prestanak radnog odnosa;
- u jednom postupku je izrečena mjera pisana opomena;
- u tri predmeta nije utvrđena odgovornost službenika;
- u preostalim 16 izrečena je disciplinska mjera novčana kazna.

PROSTORNI KAPACITETI ZA LICA LIŠENA SLOBODE I STATISTIČKI PODACI

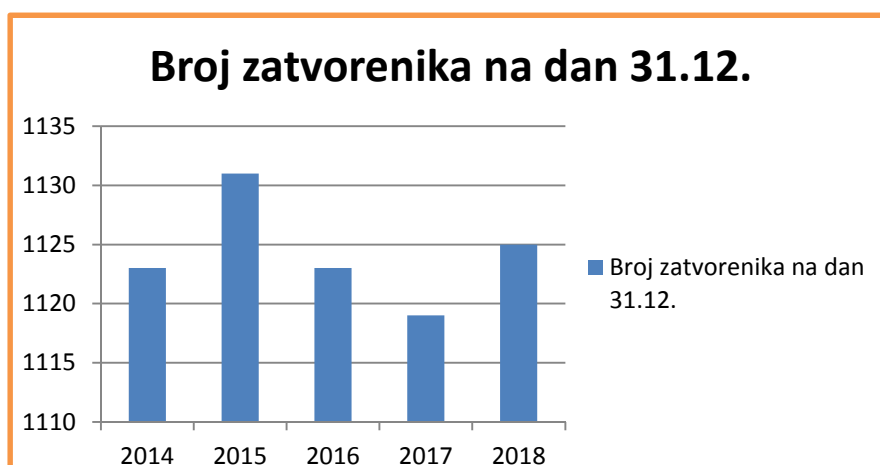
Pritvorena i osuđena lica smještena su u objektima Kazneno popravnog doma Podgorica, Istražnog zatvora, Zatvora za kratke kazne Podgorica i Zatvora Bijelo Polje.

Tokom 2018. godine nastavljene su aktivnosti na unapređivanju uslova za smještaj, boravak i rad zatvorenika u cilju dostizanja evropskih standarda.

Završen je objekat za izdržavanje kazne maloljetničkog zatvora, i očekuje se da bude stavljen u funkciju nakon zaposlenja određenog broja službenika.

Takođe adaptiran je dvorišni dio, a pribavljena je i instalirana kompjuterska oprema u vrijednosti od 15.000 €.

Na dan 31.12.2018. godine ukupan broj zatvorenika u Zavodu je bio 1.125.

Na osnovu ovih podataka je evidentno da je broj zatvorenika na dan 31. decembra 2018. godine u odnosu na prethodne godine ujednačen.

Od ukupnog broja lica koja su primljena na izdržavanje kazne (2.649 zatvorenika) 1895 je osuđenih lica od kojih je 904 povratnika, odnosno 48%. U strukturi krivičnih djela, najčešća krivična djela i prekršaji su protiv imovine (140), protiv zdravlja ljudi (47), protiv javnog reda i mira (76), protiv bezbjednosti javnog saobraćaja (16), protiv državnih organa (31) i protiv braka i porodice (43), protiv bezbjednosti saobraćaja na putevima (135), protiv javnog reda i mira (52), protiv nasilja u porodici (88).

Zbog najtežih krivičnih djela na izdržavanje kazne zatvora primljeno je 36 osuđenika: za ubistvo (10), za ubistvo u pokušaju (18), za ubistvo u pokušaju pomaganjem (1), za ubistvo u prekoračenju nužne odbrane (1), za teško ubistvo (1), za teško ubistvo u prekoračenju nužne odbrane (1) i za teško ubistvo u pokušaju (4).

RADNO ANGAŽOVANJE ZATVORENIKA

Zatvorenici su radili u stolarskoj, bravarskoj, električarskoj, automehaničarskoj, frizerskoj i u elektro radionici, na farmama, na spoljnjem i unutrašnjem održavanju objekata, u kotlarnici, kuhinji, magacinu, kantini, a obavljali su i poslove redara.

Svakog mjeseca je u prosjeku bilo radno angažovano 310 zatvorenika. Zatvorenici su imali pravo na naknadu u iznosu od najmanje 30% minimalne neto zarade, tako da je po tom osnovu tokom 2018. godine isplaćeno ukupno 178.366,00€.

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA ZATVORENIKA

Zatvorenici imaju pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa zakonom.

Sektor za zdravstvenu zaštitu u 2018.godini, bio je usmjeren na dodatno jačanje kadrovskih kapaciteta, unapređenje zdravstvenih usluga, edukaciju zdravstvenih službenika, službenika ZIKS-a i zatvorske populacije.

U cilju dostizanja zdravstvene usluge u skladu sa evropskim standardima, u 2018.godini počela je primjena izmijenjenog i unaprijeđenog, a prema preporukama CPT-a i relevantnih domaćih i međunarodnih organizacija, Uputstva o zdravstvenoj zaštiti pritvorenih i osuđenih lica. Uputstvom su definisani potrebni protokoli, procedure, registri, i unaprijeđena je zdravstvena zaštita mentalno oboljelim licima.

Započeta je izrada plana prevencije od suicida i samopovrijeđivanja te odgovarajuće obuke službenika obezbjeđenja.

ZIKS i Fond zdravstva pokrenuli su aktivnosti u cilju softverskog umrežavanja zatvorskih ambulanti.

Nastavljeno je dodatno angažovanje ljekara specijalista u Zavod (u Podgorici psihijatar-narkolog, radiolog, hirurg, internista, urolog, u Bijelom Polju psihijatar i ljekar urgentne medicine).

U 2018. godini zatvorski ljekari, stomatolog, psihijatri i doktori specijalisti, kao i medicinski tehničari obavili su 24.327 pregleda i 4.589 dijagnostičkih procedura.

TRETMAN I REINTEGRACIJA

U sklopu programa tretmana i reintegracije osuđenika nadležni službenici Zavoda sprovode obaveze propisane Zakonom o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti. Nakon prijema na izdržavanje kazne zatvora i ispitivanja socijalnog statusa, kriminološkog, medicinskog, psihološkog i drugih ispitivanja ličnosti osuđena lica razvrstavaju se u klasifikacione grupe u skladu sa Pravilnikom o kućnom redu u Zavodu, sa mogućnošću reklasifikacije tokom izdržavanja kazne zatvora.

U slučaju nepoštovanja pravila kućnog reda osuđenik snosi sankcije određene nakon disciplinskog postupka.

Osuđenici imaju mogućnost da u skladu sa Pravilnikom o kućnom redu u Zavodu, dobiju neku od propisanih pogodnosti.

Tokom 2018. godine odobreno je korišćenje propisanih pogodnosti ukupno 1.073 puta.

U Zatvoru Bijelo Polje organizovane su 44 radionice, na teme negativan uticaj korišćenja PAS-i, bolesti zavisnosti kao faktori rizika za somatska oboljenja (hepatitis C i HIV), problemi pri reintegraciji osuđenika u svojoj sredini po isteku kazne, psihoaktivne supstance, komunikacija i zavisnost od tableta, zavisnost od upotrebe nikotina, zavisnost od kocke, socio-demografski aspekti izvršioca krivičnih djela u populaciji korisnika i zavisnika od droga.

Realizatori tretmana pružili su pravnu pomoć osuđenima 553 puta. Uslovni otpust dobilo je 295 osuđenika ili 15% ukupno otpuštenih osuđenika.

BEZBJEDNOST I SIGURNOST

U 2018.godini, službenici obezbjeđenja su na glavnoj prijavnici u Podgorici i prijavnici Zatvora Bijelo Polje pretresli 48.806 stranaka.

Prilikom pretresa stranaka na prijavnicama, te zatvorenika i prostorija u kojima su smješteni i u kojima borave i rade, a takvih je u 2018. godini bilo 1.453, službenici obezbjeđenja oduzeli su ukupno 2.400 nedozvoljenih stvari i predmeta, među kojima najviše mobilnih telefona i tableta.

Sredstva prinude upotrijebljena su 62 puta (primjena fizičke snage, vezivanje, upotreba službene palice, upotreba ručnog spreja sa nadražujućim sredstvom). Sredstva prinude upotrebljavana su uglavnom zbog razdvajanja u tuči, sprječavanja napada na službeno lice, sprječavanja samopovređivanja, sprječavanje konflikta i zbog pružanja otpora.

SARADNJA ZIKS-A SA NVO I INSTITUCIJOM ZAŠTITNIKA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Kao i prethodnih godina, Zavod je i u 2018. godini nastavio dobru saradnju sa nevladinim organizacijama, sa kojima je potpisan memorandum o saradnji.

Uz podršku NVO sektora („Juventas“ i „4 life“), u okviru projekta Savjeta Evrope, u Zavodu se od septembra 2018. godine, nedeljno održavaju psihoterapijske grupe i grupe psihosocijalne podrške (obje uključuju rad psihoterapeuta).

Tokom 2018. godine, Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija od strane Institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda dostavljeno je na postupanje i izjašnjenje 6 pojedinačnih pritužbi zatvorenika. Pritužbe se odnose na zdravstvenu zaštitu, otežan prelazak u povoljniju klasifikacionu grupu, diskriminacija po nacionalnoj osnovi, i dr.

Uprava Zavoda je sve pritužbe ispitala i o tome uredno izvještavala Zaštitnika o postupanju po istima, ali i preduzimala sve neophodne zakonske mjere i radnje u otklanjanju istih i dostavljala potrebna obavještenja i dokumentaciju nadležnim državnim institucijama.

Takođe, ističemo da je u februaru 2018.godine, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija predstavio Izvještaj o ostvarivanju prava mentalno oboljelih lica lišenih slobode, smještenih u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija. Tom prilikom, Zaštitnik je dao preporuke, koje se odnose na poboljšanje zdravstvene zaštite mentalno oboljelih lica lišenih slobode.

